Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 18.01.2021
Vår ref: 2020/35627
Deres dato: 20.10.2020
Deres ref:

BRAVA RÅDGIVNING
Busebakken 3A
3442 HYGGEN
Att. Jørgen Ove Myrre

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Røsok, 22003640

Dette brevet er fra Statsforvalteren som frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Dispensasjon til utslipp av renset gråvann i Holtnesdalen naturreservat – Asker kommune

Statsforvalteren gir dispensasjon til utslipp av renset gråvann som drenerer inn i Holtnesdalen naturreservat. Dispensasjonen gis med hjemmel i § 48. Det er stilt vilkår til vedtaket.

Bakgrunn for saken
Vi viser til søknad mottatt 20.10.2020. Det er søkt om dispensasjon til utslipp av renset gråvann fra en hytte på eiendom gbnr 328/425 – Isrenna 23, 3484 Holmsbu i Holtnesdalen naturreservat i Asker kommune.

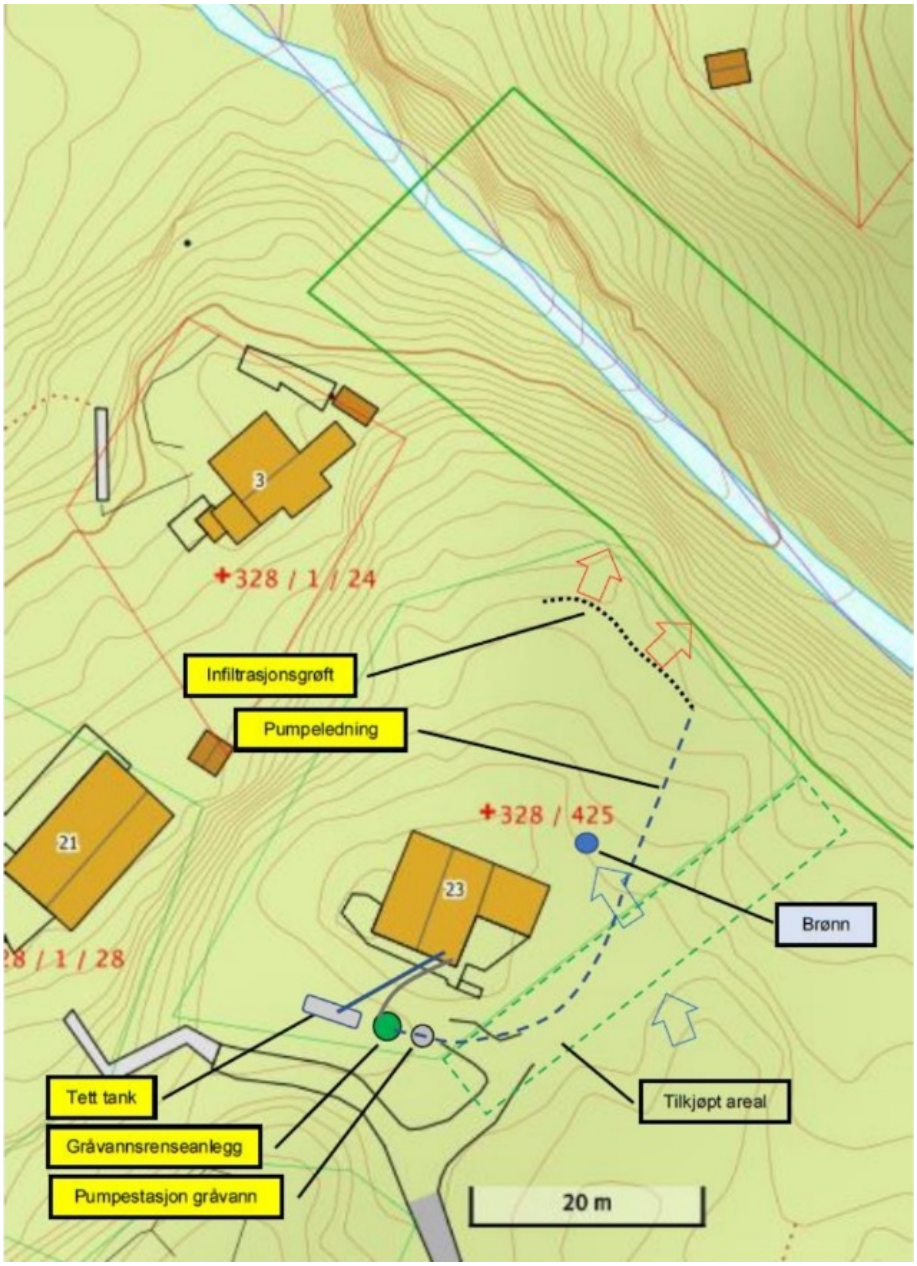
Dagens avløpsløsning er ikke tilfredsstillende. Ifølge konsulent, Brava rådgivning, går urenset gråvann i dag i en grøft som drenerer inn i dalen. Det er ikke planer om nært forestående etablering av offentlig avløp. Søknaden om utslippstillatelse er begrunnet i behov for at avløpsanlegget oppgraderes i forbindelse med at hytta skal påbygges. Kravet til avløpsrenseanlegget er gitt i lokal forskrift for Asker kommune: Tot-P: < 1,0 mg/l, BOF_5: < 25 mg/l, TKB: < 1000stk./100 ml. Basert på stedlige forhold og gjeldende forskrifter og retningslinjer, er anbefalt avløpsløsning følgende: Tett tank for svartvann og separat rensing av gråvann i et gråvannsrenseanlegg før utslipp til bekk eller stedlige løsmasser.

Det er kun eiendommen til tiltakshaver som tilknyttes avløpsanlegget. Eiendommen er registrert som fritidseiendom. Avløpsanlegget skal dimensjoneres for 1000 liter/døgn.

Svartvann føres til tett tank. Tankens volum er 6 m^3. I tanken skal det være en nivåstav eller vippe som gir signal med lyd eller lys man kommer til nivå for bestilling av tømmebil. Tanken plasseres som vist på situasjonsplanen. Gråvannet føres til et prefabrikkert gråvannsrenseanlegg. Dette skal dimensjoneres og utformes i hht VA-miljøblad nr. 60 – Biologiske filtre for gråvann. Gråvannsrenseanlegget plasseres ved siden av den tette tanken, men renset gråvann pumpes til anvist utslippsområde nord for hytta. En liten pumpestasjon etter gråvannsrenseanlegget pumper vannet «over kneika» til utslippsgrøften som utformes slik:

a. Terrenget ryddes for kvist i traséen og planeres med sand
b. Grøft med bredde 50 cm. Jordmasser nedenfor utslippsgrøften skal ikke fjernes.
Grøftelengde 12 m og fall 1:50.
c. Filterflaten skal være horisontal
d. Over sanden legges 25 cm støvfri pukk, f.eks. 12-22 mm eller Leca 10-20 mm
e. Infiltrasjonsrør Ø75 (grunnavløpsrør) med hull Ø8 c/c 50 cm langs både topp og bunn av røret.
Ters i enden.
f. 5 cm pukk over rørene.
g. Duk / separasjonssjikt.
h. Tilbakefylling av masser til en tykkelse på min 50 cm. Røret skal ligge frostfritt.
Det vil si at terrenget over utslippsgrøften blir høyere enn dagens terreng.

Tiltakene a – h er alle utenfor Holtnesdalen naturreservat. Reservatet blir kun berørt av det rensede gråvannet som følger terrenget fra utslippsgrøften ned i Holtnesdalen (se situasjonsplanen).

Situasjonsplan
Grensen til Holtnesdalen naturreservat er markert med grønn linje.

Lovgrunnlag
Asker kommune skal vurdere søknaden, og eventuelt gi tillatelse til utslippet etter forurensningsregelverket. Det er altså Asker kommune som kan gi tillatelse utslipp av sanitært avløpsvann fra mindre avløpsanlegg. Statsforvalteren i Oslo og Viken kan kun gi dispensasjon til at evt. utslipp som Asker kommune har gitt tillatelse til, kan drenere inn i Holtnesdalen naturreservat.

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Holtnesdalen naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Holtnesdalen ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 14.12.2007. Formålet med verneområdet er *å bevare et edellauvskogområde med sitt biologiske mangfold i form av spesielle naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har høyt innslag av døde og døende trær og har meget høy entomologisk verneverdi. Området er egenartet blant annet gjennom innslaget av en bekkekløft med velutviklede mosesamfunn og en svært frodig feltvegetasjon*.

Verneforskriftens § 3 punkt 3 sier at *det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, gjødsling*.

I henhold til verneforskriften § 4 punkt 4, er *bestemmelsene i § 3 ikke til hinder for vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet*. Denne bestemmelsen gjelder anlegg som er innenfor reservatet. Verneforskriften åpner derfor ikke for at vi kan gi dispensasjon til tiltaket.

Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt, gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering
Omsøkt tiltak skal vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48. Prinsippene i nml. §§ 8-12 er en del av denne vurderingen.

Kunnskapsgrunnlaget (§8)
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger.

Det er registrert NiN-kartleggingsenheter i reservatet. Ned mot bekken vil renset gråvann passere gjennom bærlyngskog og høgstaudeskog. Ut fra treslagssammensetningen, med 12,5 – 25% dekning av alm og 50 - 75% dekning av ask, vurderes naturtypen lange bekken som høgstaude edellauvskog,

som er rødlistet som sårbar (VU). Forøvrig er det ifølge Artskart registrert lite arter i sonen mellom infiltrasjonsgrøfta og bekken i dalbunnen.

Sammenliknet med dagens situasjon, hvor urenset gråvann drenerer inn i Holtnesdalen, vil det omsøkte tiltaket innebære mindre forurensning, ettersom gråvannet planlegges å renses før det slippes ut. Høgstaude edellauvskog er produktiv, og vil kunne ta opp begrensede mengder med tilførte næringssalter fra renset gråvann. Utslippspunktet er i de nedre, vestlige delene av reservatet, og vil kun berøre en svært begrenset del av dette.

Under forutsetning av at avløpsrenseanlegget oppfyller kravet gitt i lokal forskrift for Asker kommune, vurderer vi at tilførselen av renset gråvann ikke vil ha negative effekter på vegetasjonen. Vannmengdene (opp til 1000 liter/døgn) vil sannsynligvis ikke ha synlige effekter på naturforholdene i form av dannelse av bekker eller erosjonsområder når de fordeles i en grøft på 12 meter. Tiltaket påvirker etter vår vurdering ikke naturmangfold i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Renseanlegget vil trolig innebære bedre forhold for naturverdiene sammenliknet med dagens tilstand, der gråvannet ikke er renset før det infiltreres i løsmassene.

Samlet belastning (§ 10)
Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette innebærer at virkningene av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet.

Rundt reservatet er det flere hytter. Vi kjenner ikke til hvilke løsninger hver enkelt av hyttene har for avløpsvannet, men ser av hyttenes beliggenhet og landskapets topografi, at det for en et titalls hytter kan være aktuelt at avløpsvannet drenerer inn i Holtnesdalen. Presedensvirkning kan medføre at flere hytter får oppgradert avløpssystemet til løsninger som innebærer rensing av gråvannet.

Bekkedalen er bratt og vanskelig tilgjengelig. Vi vurderer at den samlede belastningen i denne delen av reservatet er begrenset.

Føre-var-prinsippet (§ 9)
Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)
For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet innenfor Holtnesdalen naturreservat skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk. Tiltaket kan tillates dersom tekniske inngrep i terrenget og etablering av tanker og renseanlegg utføres utenfor reservatet, og dersom gråvannet renses i henhold til lokal forskrift for Asker kommune.

Konklusjon –
Etter vår vurdering kan gråvann renset i tråd med lokal forskrift ikke betegnes som «kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler». Det vil likevel kunne ha noe gjødslende effekt, men trolig ikke i så stor grad at det vil kunne påvirke vegetasjonen i nevneverdig grad. Utslipp av renset gråvann vurderes derfor ikke å være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir dispensasjon til utslipp av renset gråvann i Holtnesdalen naturreservat. Dispensasjon er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Inngrep i terrenget og plassering av tanker og renseanlegg skal etableres utenfor verneområdet.
- Gråvann som slippes ut, og drenerer inn i reservatet, skal være renset i henhold til tillatelse gitt av forurensningsmyndigheten.
- Statens naturoppsyn kan kontrollere lovligheten av tiltakene i felt.
- Tiltaket skal utføres innen 31.12.2021
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken.
- Denne dispensasjonen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften og tilhørende regelverk. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Asker kommune er forurensningsmyndighet for selve utslippet, og må vurdere dette etter forurensningsregelverket. Det innebærer å gi tillatelse og stille vilkår til utslippet.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Røsok
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent